

PROIECT DIDACTIC

OBIECTUL: Literatura română

CLASA: a V-a

DATA:

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂRE: **Legenda**

SUBIECTUL LECȚIEI: “**Dragoș – Vodă**” – legenda populară

TIPUL LECȚIEI: de dobândire de noi cunoștințe

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:

- să stabilească spațiul și timpul întâmplării povestite în legendă;
- să motiveze însușirile deosebite ale personajului;
- să identifice alte personaje care vin în ajutor eroului;
- să definească legenda populară;

CONȚINUTURILE PROPUSE:

- timpul și spațiul legendei;
- personajele legendei;
- acțiunea legendei;
- definirea legendei;

STRATEGII DIDACTICE:

- a) Metode și procedee: lectura expresivă, conversația euristică, problematizarea;
- b) Mijloace didactice: fișe de lucru, text suport, rebus;
- c) Forme de organizare: activitatea frontală alternată cu activitatea pe grupe;
- d) Resurse: capacități normale de învățare ale elevilor;

Bibliografie: Alexandru Crișan, Sofia Dobra, Florentina Sânmihăian, Georgeta Cincu, Limba română, clasa a V-a, ghidul

profesorului, București, Humanitas Educațional, 2000;

Parfene, Constantin, Metodica predării limbii și literaturii române în școală, București, Polirom. 1999;

x x x “De la Dragoș la Cuza – Vodă”, Legende populare românești, București, Editura pentru Literatură, 1966;

PARCURSUL DIDACTIC

Organizarea clasei

Actualizarea celor învățate anterior

Se verifică tema pentru acasă ce a constat în redactarea rezumatului legendei (2 –3 elevi)

Anunțarea subiectului lecției și a obiectivelor operaționale

- se supune atenției elevilor următorul vers: “Descălecători de țară, dătători de legi și datini”.

Ce semnificație are cuvântul “a descăleca”? (a coborî de pe cal)

“A descăleca înseamnă și a se așeza statornic într-un loc, întemeind o țară. Termenul a fost folosit mai ales de cronicari, în legătură cu întemeierea Moldovei”.

Cunoscând și această semnificație ați putea preciza la cine se referă poetul în versul amintit?” (și la întemeietorii Moldovei, primul dintre aceștia fiind Dragoș).

“Astăzi vom identifica indicii de timp și spațiu, personajele legendei, iar la finalul lecției va trebui ca voi să definiți legenda.”

Conducerea învățării

- se organizează clasa pe grupe, fiecare grupă primind câte o fișă, cu următoarele sarcini de lucru:

Grupa I

- 1) Identificați în legenda “Dragoș – Vodă” pasajele referitoare la spațiul în care se petrece întâmplarea. Extrageți structurile potrivite. Scrieți-le pe spațiile punctate. (“Dragoș – Vodă era un român deștept și voinic din Maramureș)
“niște codri mari”
“(sosind) la malul unui râu mare”
- 2) Care este punctul de plecare al vânătorii? (Maramureșul)
Dar cel de sosire?)Unul vag, neprecizat)

Grupa a II-a

- 1) Identificați în legenda “Dragoș – Vodă” pasajele referitoare la timpul în care se petrece întâmplarea. Extrageți structurile potrivite și scrieți-le pe spațiile punctate.
“într-o zi” “o zi și o noapte”
.....
 - 2) Apelând la cunoștințele voastre de istorie, precizați când a domnit Dragoș – Vodă
Pe la mijlocul sec. al XIV-lea (anul întemeierii Moldovei, 1353)
- valorificând răspunsurile elevilor se formulează următoarele concluzii:
 - a) deși unele elemente privind locul sunt menționate, spațiul propriu – zis al întâmplării nu poate fi precizat; timpul în care se petrec întâmplările este un trecut

foarte îndepărtat, dar poate fi dedus după numele personajului care are corespondent în realitate;

- se cere elevilor să numească personajele din legendă în ordinea apariției lor;

“Care este eroul legendei?”

“Care sunt ajutoarele lui Dragoș – Vodă personajul principal?”

“De ce îl considerăm pe Dragoș – Vodă personajul principal?”

“Evidențiați trăsăturile fizice și morale ale eroului”

- un român deștept și voinic;
- are pasiunea vânătorii
- este curajos și tenace (urmărește bourul până la apa râului);
- își iubește câinii și este impresionat de moartea cățelei;
- dovedește o vitejie și o forță deosebite;

“Ilustrați cu citate aceste trăsături”.

“Cum se realizează caracterizarea personajului: direct sau indirect?” (Caracterizarea personajului este realizată atât direct cât și indirect, direct de către autor și indirect prin faptele personajului.

Pe măsură ce trăsăturile personajului sunt identificate, ele sunt notate în schemă, la tablă și în caiete.

“Dacă putem identifica acțiune în timp și spațiu, personaje, narator, cu ce avem de-a face?” (Cu o narațiune)

“Ce este realitate în această narațiune?” (întemeierea statului Moldova de către Dragoș)

“Ce este ficțiune, imaginar?” (urmărirea bourului și uciderea lui, moartea Moldei).

“Ați putea formula o definiție a legendei populare?” (Legenda este o narațiune populară, în proză sau în versuri, în

care se dă o explicație imaginară unui fapt real)

- definiția este notată la tablă și în caiete, apoi li se solicită elevilor recunoașterea ei pe fișa teoretică;
- se cere ca, prin consultarea volumelor, să se enumere alte legende populare;

Asigurarea feedback-ului

Are loc pe tot parcursul conducerii învățării, întărirea făcându-se treptat, prin aprecieri verbale.

Evaluarea formativă

Se realizează cu ajutorul unui rebus

Asigurarea retenției și a transferului

Ca temă vor avea de rezolvat exercițiul 2 de la “Folosiți-vă cunoștințele” / 26

Schema la tablă

1. Timpul și spațiul întâmplării:

- nu sunt bine precizate, nedefinite;

Maramureș → “niște codri mari”

“la nivelul unui râu mare”

Moldova

realitate

2. Personajele

fizice – român voinic

- Dragoș – Vodă, eroul legendei ← trăsături morale – deștept

curajos

tenace

iubitor

ajutoare

câinii → Molda

3. Acțiune

- 4. Definiția legendei – o narațiune populară, în proză sau în versuri, în care se dă o explicație imaginară unui fapt real;

FISA DE LUCRU 1

1) Scrie in spatiile punctate cuvintele care lipsesc:

Dragos-Voda era un roman din.....

El a pornit la vanatoare insotit de.....

El a fugit o zi si o noapte dupa un

In amintirea catelei, raul si tara au primit numele de
.....

2) Formeaza familia lexicala de la cuvantul **padure**

3) Gasiti sinonime pentru cuvintele:

destept -

garla -

FISA DE LUCRU 2

1) Intr-o naratiune exista: -.....

-.....

-.....

Identificatile in legenda Dragos- Voda.

2) Indicati forma literara a cuvintului cari (cari latrau).

.....

3) Scrie un sinonim pentru expresia *semnul noii domnii*:

.....

4) Orice povestire cuprinde: O.....,

in care intervine.....,

care determina....., in asa fel incat,

dupa ce se trece prin, se ajunge la situatia finala.

Grupa I

1) *Identificați în legenda “Dragoș – Vodă” pasajele referitoare la spațiul în care se petrece întâmplarea. Extrageți structurile potrivite. (“Dragoș – Vodă era un român deștept și voinic din Maramureș) “niște codri mari”*

“(sosind) la malul unui râu mare”

2) *Care este punctul de plecare al vânătorii? (Maramureșul) Dar cel de sosire? (Unul vag, neprecizat)*

Grupa a II-a

1) *Identificați în legenda “Dragoș – Vodă” pasajele referitoare la timpul în care se petrece întâmplarea.*

“într-o zi”, “o zi și o noapte”

2) *Indicați rolul articolelor nehotarate în exemplele de mai jos:*

Apuca prin niște codri mari.

Fiara sosind la malul unui râu mare. (Articolele nehotarate creează impresia de spațiu necunoscut și întins)

Grupa a III-a

1) *Identificați autorul, naratorul și personajele din textul „Dragoș-Vodă”.*

2) *Ce este realitate (întemeierea statului Moldova de către Dragoș) și ce este ficțiune, imaginar (urmărirea bourului și uciderea lui, moartea Moldei) în această narațiune?*

Grupa a IV-a

1. *Care este eroul legendei?*

Care sunt ajutoarele lui Dragoș – Vodă - personajul principal?

2. *Evidențiați trăsăturile fizice și morale ale eroului și ilustrați-le cu citate din text.*

- *un român deștept și voinic;*
- *are pasiunea vânătorii*
- *este curajos și tenace (urmărește bourul până la apa râului);*
- *își iubește câinii și este impresionat de moartea cățelei;*
- *dovedește o vitejie și o forță deosebite;*

Grupa a V-a

1) *Ce va sugereaza, referitor la durata actiunii, constructia subliniata in enuntul urmator:*

Dragos umbla cat umbla ? (Ca figura de stil este o repetitie si sugereaza drumul lung, facut de erou)

2) *Ce asemanari si ce deosebiri exista intre intre timpul si spatiul din acest text si basm? (Este un timp indepartat si neprecizat, este un trecut foarte indepartat. Desi sunt unele elemente privind locul sunt mentionate , spatiul propriu-zis al intamplarii nu poate fi precizat)*